

A DIALOGUE ON INDIAN THEORIES OF LANGUAGE

(National Seminar Proceedings)

Co-Ordinator & Chief Editor
Dr. A. Girija

Department of Sanskrit Vyakarana
Sree Sankaracharya University of Sanskrit
Kalady - 683574, Kerala

Scientific and in depth study of the problems of generative Grammar that is in agreement with Paniniyan Grammar and Linguistics while creating the new words to suit the needs of the timers is the most relevant topic today. The department of Vyakarana, took the responsibility in conducting 3 day National Seminar with the cooperation of all the Faculties and Departments interested in the topic. This volume presents twenty contributions to this field of study which were presented at the national seminar, Department of Vyakarana, Sree Sankaracharya University of Sanskrit, Kalady, conducted from 3rd to 5th March 2015. The papers cover a wide range of subjects, both chronologically and thematically. Most of the students concern aspects of Paniniyan Grammar, with respect to Panini's Grammar proper and including Patanjali's Mahabhasyaand Bhartrhari's Vakyapadrya.

A DIALOGUE ON INDIAN THEORIES OF LANGUAGE

(National Seminar Proceedings)

Co-ordinator & Chief Editor

Dr. A. Girija

Editors

Dr. G. Gangadharan Nair

Dr. M. V. Natesan

Anandaraj G.

Abdul Rasheed K.

Department of Sanskrit Grammar

Sree Sankaracharya University of Sanskrit

(Accredited by NAAC with 'A' Grade)

Kalady -683574, Kerala

2015

शब्दः।

Dr. K. G. Kamari
Associate Prof & HOD
Dept. Of Nyaya, S.S.U.S. Kalady.

न्यायशास्त्रस्य प्रतिपाद्यविषये भवति शब्दप्रदर्शनीं तत्त्वज्ञानसि-
श्लेषसाधनम्। इति। निः श्लेषसो नाम मोक्षः। प्रमाणादीनां तत्त्वज्ञानमन्तरां भेदात् न
शक्योपगमः। प्रमाणादीनां तत्त्वज्ञानं शास्त्रप्रवृत्तिमन्तरां न संभवति। एवञ्च त्रिविधं
चारुय शास्त्रप्रवृत्तिः- उद्देशः लक्षणं परीक्षेति। नान्नापदर्शकस्य भ्रममुद्दिशतः। यथा
प्रथमसूत्रे गौतमेन निर्दिष्टः। उद्दिश्य तत्त्वस्य अवच्छेदकोऽसाधारणो धर्मो लक्षणम्।
यथा गौत्वादिभ्यः। लक्षितस्य लक्षणं च तत्र घटते न चेति प्रमाणादीनां परीक्षा।
एवञ्च न्यायशास्त्रस्य प्रयोजनस्य वेदार्थबिरोधितर्कनिरसनीयस्य वेदिकसिद्धान्त-
क्षणोपयोगि प्रमाणादि प्रतिपादनमेव। तेनेदं शास्त्रं प्रमाणशास्त्रमित्यभिधीयते।

शास्त्रप्रवृत्तिद्वारा प्रमाकरणं प्रमाणमिति ब्रह्मात्तं प्रमाणं लक्षितम्। प्रमा च
परार्थज्ञानम्। तत्साधकतमं करणं प्रमाणमित्युच्यते। प्रमापदे परार्थज्ञान-
ज्ञापतेऽनेनेति प्रमाणं - ज्ञानसाधनमित्यर्थः। प्रमेयादीनां ज्ञानं प्रमाणज्ञानमन्तरां न वि-
भवेत्तुं शक्यम्।

तच्च प्रमाणं बहुविधमिति नैयायिकाः। प्रत्यक्षानुमानोपमानाश्च। प्रमाणादि-
(न्या.सू. 1/1/3) तत्र प्रत्यक्षप्रमाणेन प्रत्यक्षज्ञानम् अनुमानप्रमाणेन अनुमिति-
उपमानप्रमाणेन उपमितिः। शब्दप्रमाणेन शब्दसौप्यं ज्ञापते इति नैयायिकाः।

शब्दस्य साक्षात्प्रमाणेन शब्दकोशप्रदेन व्यपदिशति। साक्षात् प्रमाणं सत्त्वं ।
वेदान्तसूत्रः। अथ ननु साक्षात्तौ साक्षात्प्रमाणस्यैवित्युच्यते। साक्षात्प्रमाणस्यैव-
सौप्ये साक्षात् प्रमाणयोः च। साक्षात्प्रमाणस्येति इति तत्सार्थं वेदः।
शब्दसिद्धान्तस्यैव। शब्दस्यैव। शब्दस्यैव। शब्दस्यैव। शब्दस्यैव। शब्दस्यैव। शब्दस्यैव।

“अनुभवतोः। समाने सत्त्वं। समुच्चयितं समुच्चये।

साक्षात्प्रमाणं च साक्षात् वेदान्तस्यैव।” इति।

अनुभवतोः। समाने सत्त्वं। समुच्चयितं समुच्चये।
साक्षात्प्रमाणं च साक्षात् वेदान्तस्यैव।” इति।

“अनुभवतोः। समाने सत्त्वं। समुच्चयितं समुच्चये।
साक्षात्प्रमाणं च साक्षात् वेदान्तस्यैव।” इति।

साक्षात्प्रमाणस्यैव। शब्दस्यैव। शब्दस्यैव। शब्दस्यैव। शब्दस्यैव। शब्दस्यैव। शब्दस्यैव।

Co-ordinator & Chief Editor
Dr. A. Girija

Editors

Dr. G. Gangadharan Nair.
Dr. M. V. Natesan.
Anandaraj G.
Abdul Rasheed K.

First impression: September 2015
Price : ₹500/-

Graphic Presentation
Suryachithra, Kalady

ISBN - 978 - 81 - 931921 - 0 - 8

Published by
Smile India Foundation (SIF),
Registered as Non Government Organisation
(Reg. No. 644/2013)
Malappuram, Kerala

Dr. M.C. Dileepkumar
Vice - Chancellor

Date: 11.09.2015

Foreword

It is a great privilege for me to introduce, this book named "A Dialogue on Indian Theories of Language" which is the collection of papers presented in the three day National Seminar conducted by the Department of Sanskrit Vyakarana. Being a University, accredited by NAAC with 'A' Grade and instituted for propagating the ideals and philosophy of Jagadguru Adi Sankara, it is really fitting to have the seminar proceedings in a book form. Renowned scholars from all over India have participated in this seminar and presented their papers. I hope this book "A Dialogue on Indian Theories of Language" will help the future generation to continue further research on this topic.

I express my sincere gratitude to all who contributed for publishing this book. I wish all success to the department in their future endeavours.

Dr. M.C. Dileepkumar
S.S.U.S. Kalady